

Zongoraiskolák összehasonlító elemzése a készségek, képességek fejlesztésének szempontjából

Hunyadi Zsuzsanna

Kulcsszavak: zongoraiskola, készség-, képességfejlesztés, zenealkotás

Absztrakt

Az első két év a hangszertanulásban nagy jelentőségű a zenével való találkozás tekintetében. Meghatározó lehet egy életre, hogy ez idő alatt milyen módon tanul a gyermek, milyen célokat tűz ki a tanár. Az első évek munkáját úgynevezett zongoraiskolák segítik, melyek a kezdeti ismeretek, technikai gyakorlatok, kis művek módszeres felépítésű kottái. Előadásomban először is azt vizsgálom, hogy milyen szempontok szerint lehet elemezni, összehasonlítani a kiválasztott zongoraiskolákat, hogyan fejlesztik az egyes iskolák a különböző képességeket, készségeket, például melyiket fejlesztik hangsúlyosabban, vagy melyiket fejlesztik gyorsabban. Első szempontom az volt, hogyan alakítja ki az adott zongoraiskola a hangok viszonylataiban való jártasságot, melynek részét képezi kezdetben a hangok egymásutániségának ismerete, a hangok egymástól való távolsága, majd az oktávok ismerete, a konkrét hangközök ismerete. Ezt követi eme ismeretek megjelenése a zongorán: a hangszeren való tájékozódás, úgymint a hangok helye, oktávok helye, a hangok viszonya: hangközök, később a hangzatok, a hangnemek. További fontos terület a ritmikai készség fejlesztése. A következő szempont a megvalósítás módja, nevezetesen a technikai készségek, például a játékmódok (tenuto, legato, staccato, portato), a kétkezes játékformák (ellenmozgás, párhuzamos mozgás, ostinato-szerű kísérek), a kézfüggetlenítés, a pozícióérzet kialakítása. További szempontok: a kottaolvasási készség fejlesztésének üteme, írásos feladatai. Fontos kérdések az előadói képesség fejlesztésének módjai is. A zene-értelmezés kialakítása történhet zenehallgatások, beszélgetések, műelemzések, sokszínű hangzások megismerése révén. Az önálló munkára felkészítés, ösztönzés példáit is közlöm. Az együtt-játszásra, együttműködésre adott lehetőségeket is számba vettem, e tényező meghatározó jelentőségű szociális, kommunikációs téren is. Az alkotásra való ösztönzés, a tanári, tanulói kreativitás megjelenésére adott lehetőségek, a direkt alkotásra készítő feladatok, vagy az alkotáshoz teremtett alapok (jártasság bizonyos területen, transzponálás fejlesztése) vizsgálatára is kitérek. Komplexitásánál fogva kiemelten figyelmet fordítok a zenealkotásra való ösztönzésre az egyes zongoraiskolákban. Ehhez a szemponthoz kapcsolódóan ismertetem zenetanárok körében végzett kérdőíves felmérésem eredményeit. A felmérés arra irányult, mennyire alkalmazzák jelenleg a tanárok a zenealkotó feladatokat, játékokat, milyen jellegű feladatokat részesítenek előnyben, milyen szerepét látják e feladatoknak a tanulás folyamatában.

Szakirodalom

- Apagyai Mária (2008): *Zongorálom*. Felelős kiadó: Garamvölgyi Attila.
- Aszalós Tünde (1992): *A zongorázó gyermek*. I. II. kötet. Felelős kiadó: Aszalós Tünde.
- Czövek Erna (1966): *Zongoraiskola 1*. Editio Musica, Budapest.
- Hunyadi Zsuzsanna (2011): *A zeneértés alapjai - Zongoraiskola 1. 2*. Aposztróf Kiadó.
- Kratz, J. (1990): Structuring the Music Curriculum for Creative Learning. *Music Educators Journal*. **76**. 9. sz. 33-37.
- Kurtág György (1979): *Játékok I*. Editio Musica, Budapest.
- Papp Lajos (1995): *Zongora ABC 1., 2*. Editio Musica, Budapest
- Thompson, J. (1955): *Easiest Piano Course 1., 2*. The Willis Music Company Cincinnati, Ohio